

PIETER JOHAN VAN BERCKEL
DE EERSTE GEZANT VAN DE REPUBLIEK IN DE VERENIGDE STATEN
EN ZIJN FAMILIE

DOOR

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT

Zijn jeugd en studiejaren

In januari 1725 wordt in een koopmanshuis aan de Leuvehaven in Rotterdam Pieter Johan van Berckel geboren. Op 21 januari vindt de doopplechtigheid plaats in de gereformeerde Grote of St.-Laurenkerk. De vader is Mr. Engelbert van Berckel, die dan als lid van de vroedschap de functies bekleedt van kolonel der burgerij en gecommitteerde ter Admiraliteit op de Maze. Als bewindhebber der V.O.C. en — in voorgaande en latere jaren — gedeputeerde ter dagvaart behoort hij tot de meest invloedrijke regenten van Rotterdam. Pieters moeder, Theodora Petronella van Hogendorp, is een telg uit het bekende geslacht van die naam. Ook haar vader was vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam en bewindhebber der V.O.C. a).

Bij zijn geboorte heeft Pieter een oudere broer, Willem Wendelius, uit wie een nog levende tak van de familie, en twee zusters, Petronella Geertruid en Ida Hermina Adriana. In oktober 1726 wordt tenslotte de jongste telg Engelbert François geboren.

Ongetwijfeld heeft het Pieter in zijn jeugd aan niets ontbroken: het gezin had zes dienstboden! Er is vrede in het land en — hoewel minder dan in de gouden eeuw — de handel bloeit. Gezien het milieu zullen de jongens en meisjes Van Berckel hun "basisopleiding" genoten hebben van gouvernantes en gouverneurs.

In 1730 verhuist de familie: vader Engelbert heeft op 12 mei van dat jaar een groter huis aan de Wijnhaven gekocht b).

Voornaamste gebruikte afkortingen:

B.L.	De Brabantse Leeuw.
F.P.	Familiepapieren.
G.A.	Gemeentearchief.
N.A.	Nederlands Adelsboek.
N.L.	De Nederlandscha Leeuw.
N.N.B.W.	Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek
N.P.	Nederland's Patriciaat.
Nav.	De Navorscher.
O.N.A.	Oude Notariële Archieven.
O.V.	Ons Voorgeslacht.
R.A.	Rijksarchief.
r.a.	Rechterlijk archief.
W.K	Waalse Kerk.

a) Voor genealogische gegevens zie Bijlage 2, generatie VIb.

b) G.A. Rotterdam, r.a. nr. 4301 E.

Willem, Pieter en Engelbert hebben een klassieke opvoeding gehad, zeer waarschijnlijk op de Latijnse school, het Erasmiaans gymnasium. Hiervan blijkt in een lofdicht, zeker ter gelegenheid; van hun slagen voor het eindexamen gemaakt, getiteld "*Eerspoor voor de welëdele heeren gebroederen Pieter Johan en Engelbert François van Berckel*", gedateerd 1744.

Het vierde en vijfde couplet, in de gezwollen rederijkerstaal van die dagen, luiden:

*Des gaert gy, o Van Berckels, handt aen hand',
Voor 't stygen naer 's Lands steilen gloritop,
In 't Stichtsch Atheen, met welberaên verstandt,
Een' voorraedt van beproefde wysheit op,
Daer Pallas, om uw yvervuur te kweeken,
Met haere lamp' uw fakkels komt ontsteken.
Gy troont Natuur- en Taekunde op uw zy,
En zweert uw trouw voor eeuwig aen Astree;
Hierop staet u de Rechtsgeleertheit by,
Die geeft u straks haar lyftrawanten meê,
Opdat zy u met staetsytappaerds kleeden,
En onvermoeid heur heirbaen op doen treden.*

Ongetwijfeld waren het begaafde knapen, zoals later ook uit hun veelzijdige belangstelling zal blijken. Dat zij "in 't Stichtsch Atheen" aan de universiteit van Utrecht hebben gestudeerd staat vast.

Engelbert François wordt 'daar als student ingeschreven in 1748, Pieter Johan — vreemd genoeg — pas in 1749.

Engelbert promoveert er op 15 augustus 1748, op 21-jarige leeftijd, in de beide rechten op een dissertatie "*de Morali civilis corporis gubernatione*". Pieter wordt een jaar later j.u.d. Zijn proefschrift draagt de moeilijke titel: "*ad Legem centum Capuae π de eo quod certo loco*".

Al in 1745 wordt Pieter Johan benoemd tot secretaris van de vrede-makerskamer, een post die hij tot 1760 zal bekleden, wanneer hij lid van de vroedschap wordt.

Oorlog en opstand

Intussen zijn in 1747 de Fransen Zeeuws-Vlaanderen binnen gevallen en hebben zij Bergen op Zoom bezet. De in Veere begonnen volksbeweging heeft tot gevolg, dat Willem IV Karel Hendrik Friso tot algemeen erfstadhouder en kapitein- en admiraal-generaal wordt benoemd. Het tweede, stadhouderloos tijdperk is ten einde.

De Oranjegezinden eisen vervanging van de door velen gehate regenten en beknotting van hun macht. De Prins voldoet schoorvoetend aan de wensen van het volk en zet, een aantal regenten af, daaronder Mr. Engelbrecht van Berckel (23 okt. 1748). Na gedurende tweemaal twee jaar burgemeester te zijn geweest was hij sinds 1746 baljuw of hoofdofficier, een weinig, benijdenswaardig ambt in deze woelige tijden.

Op 17 maart 1751 wordt Theodora Petronella van Hogendorp bijgezet in het familiegraf in de Waalse kerk. Zij is 60 jaar geworden. De beide

c) Nagelaten gedichten van Dirk Smits, Rotterdam 1758, CBG.

dochteren zijn inmiddels getrouwd, evenals de oudste zoon Willem Wendelius. Engelbert François heeft zich als advocaat bij het Hof van Holland in Den Haag, gevestigd, zodat Pieter Johan als enige nog in het ouderlijk huis woont.

Als op 22 oktober 1751 Willem IV in Huis ten Bosch is overleden wordt de driejarige Willem V stadhouder onder voogdij van zijn moeder Anna prinses van Hannover, in 1757 opgevolgd door Lodewijk Ernst hertog van Brunswijk-Wolfenbüttel. Het feit dat prinses Anna een dochter was van koning George II van Groot-Brittannië en Ierland verklaart de latere sterke Engelsgezindheid van Willem V.

Huwelijk

Uit het huis aan de Wijnhaven trouwt Pieter Johan van Berckel op 11 mei 1757 met Geertruid Margaretha du Bois, 21 jaar oud, ruim elf jaar jonger dan hij. Zij is een dochter van Mr. Franco Daniël du Bois, onder meer bewindhebber van de Westindische Compagnie, en Ignatia Maria Visch.

Zij zullen zeven kinderen krijgen, vijf dochters en twee zoons, waarover later meer.

Het jonge echtpaar vestigt zich in een huis aan de Leuvehaven W.Z., tussen 1723 en 1732 gebouwd door David van Stolk voor Josua van Belle, bewindhebber der V.O.C. Het wordt op 3 nov. 1755 gekocht door Geertruida de Back, weduwe van Hugo du Bois, de grootmoeder van Geertruid Margaretha d).

Op 6 juli 1757 koopt Pieter Johan de heerlijkheden Uytwijk (onder Almkerk) en Nederveen (een in 1421 verdrongen ambt onder Sprang-Capelle e).

Vroedschap

In 1760 komt Pieter Johan in de vroedschap van Rotterdam. Hij zal er tot 1783 de **volgende ambten bekleden: f)**

1761	weesmeester, kapitein der burgerij
1762-64	commissaris van de leenbank, kapitein der burgerij
1765	idem, idem, secretaris
1766	fabriekmeester, kapitein der burgerij
1767-68	fabriekmeester, boonheer, kolonel der burgerij
1769-70	fabriekmeester, kolonel der burgerij
1771	weesmeester, kolonel der burgerij
1772	fabriekmeester, kolonel der burgerij
1773	—
1774	fabriekmeester
1775	—
1776	fabriekmeester
1777	fabriekmeester, boonheer
1778	fabriekmeester
1779	rekenmeester
1780	fabriekmeester, boonheer, rekenmeester

d) I. G. B. Nieuwenhuis. Catalogus van de handschriftenverzameling (Rotterdam, 1970). blz. 680, cat.nr. 2623.

e) Voor notaris W. Boon. Vgl. N.L. 1963, 309.

f) E. A. Engelbrecht, De vroedschap van Rotterdam, nr. 299.

1781-82 burgemeester
1783 rekenmeester

Hij was gedeputeerde ter dagvaart in 1762, 1764 1765, 1769, 1771, 1781-83.

"In 1765 was de wanorde in de (archief)kassen zo groot, dat burgemeesteren de pensionaris Mr. Thomas Hoog en de secretarissen Mr. Dirck Roelof Wijckerheld Bisdom en Mr. Pieter van Berckel verzochten een en ander te ordenen. Zodoende zag in 1766 een inventaris het licht." g) Pieter Johan als (tijdelijk) archivaris !

Handel

Dat Pieter Johan van Berckel eigenlijk en in de eerste plaats koopman was, evenals zijn vader, blijkt vanzelfsprekend¹ niet zo duidelijk als zijn bestuurlijke loopbaan. Toch zijn er sporen van zijn handel en wandel te vinden.

In 1763 schrijven Mr. Pieter Johan van Berckel c.s., eigenaars en reders van "De vrouwe Catharina" een memorie aan burgemeesteren over de confiscatie van hun schip door de Engelsen h).

In 1769 richt Pieter Johan een comptoir van negotie op ten behoeve van planters in Suriname en Demerary onder de naam Pieter Johan van Berckel & Zoonen. In dit jaar heeft hij inderdaad twee zoons, negen en drie jaar oud !

De firma gaf obligaties van f 1000 uit waarvan er honderden, misschien wel duizenden geplaatst moeten zijn.

Onder meer in 1804 en 1807 compareren voor notaris W. van Alphen in Den Haag Pieter van Herzeele (een verre neef) en Mr. Johan Bourcourd met procuratie van een zeer grote meerderheid der geïnteresseerden in het comptoir van negotie, inmiddels gevestigd in Amsterdam, en gaan over tot verkoop van plantages. De procuraties zijn gepasseerd op 24 augustus 1802 en volgende voor notaris Chr. R. S. toe Laer in Amsterdam i).

In de Nieuwe Rotterdamse Courant van 24 oktober 1922 verschijnt nog de volgende advertentie:

"Aan houders van bewijzen van deelgerechtigdheid in hetgeen wegens niet afgehaalde laatste uitdeelingen in het Fonds van P. 1. van Berckel & Zoon van 1769 alsnog onder beheer is, wordt bericht, dat eene slotuitdeeling op deze bewijzen zal plaats vinden en tegen intrekking dier bewijzen verkrijgbaar is ten kantore der Kas-vereeniging te Amsterdam, ten bedrage van Zeventien gulden vijftig cent.

de Bewindvoerders."

Gezin

Grootvader Engelbert van Berckel wordt op 19 januari 1768 in de Waalse kerk begraven. Pieter Johan verkoopt in hetzelfde jaar het huis aan de Leuvehaven. Waar de familie vervolgens gaat wonen is

g) H. ten Boom en B. Woelderink. Inventaris van het oud-archief van de stad Rotterdam (Rotterdam, 1976) blz. 28.

h) Inventaris van het oud-archief, nr. 2216.

i) G.A. 's-Gravenhage, notarieel archief nr. 4450, 716 en 759; 4456, 198 en 469.

nog niet gebleken. Zeker is, dat zij in de jaren tachtig aan de Oppert wonen waar de voorouders Van Berckel, komende uit 's-Hertogenbosch, zich al in 1594 hebben gevestigd.

Intussen zijn er zeven kinderen geboren. De oudste dochter, Theodora Petronella, wordt op eerste kerstdag 1758 gedoopt. Zij wordt, nauwelijks twaalf, op 13 december 1770 in de Waalse kerk begraven.

Zoon Franco Petrus, gedoopt op 23 maart 1760, laat zich op 6 augustus 1777 als student in de rechten inschrijven op de Leidse hogeschool.

Van Geertruid Jacoba, gedoopt 6 augustus 1761 is verder niets gevonden. Vermoedelijk is zij jong gestorven.

Petronella Jacoba, gedoopt 2 januari 1763, zal in 1788 trouwen met Pieter George Knops uit Heusden en in Oosterhout gaan wonen. In 1803 treedt zij opnieuw in het huwelijk, nu met een zekere Pierre Joseph Priston in Brussel.

Ook Jacoba Margaretha, gedoopt 2 december 1764, trouwt "buitenlands" in 1795, met Jean-Baptiste Vincent Massabeau, wonende in Nancy.

De jongste zoon, Engelbert François, wordt anders dan de andere kinderen in de Waalse kerk gedoopt op 19 januari 1766. Hij wordt gezworen klerk ter secretarie van Soerabaja en sterft omstreeks 1804—'05.

Tenslotte wordt Theodora Petronella van Berckel op 19 juli 1772 gedoopt. Zij trouwt tegelijk met haar zuster Jacoba Margaretha "aan huis in de Oppert" met Jean Pierre Fermin Malher, wonende in Parijs.

Door hun vertrek naar Frankrijk onttrekt het verdere lot van de dochters zich aan onze waarneming. Slechts een annonce doet blijken, dat ook Petronella Jacoba naar Parijs is gegaan: op 2 december 1808 ondertrouwen daar Jules Joseph Barbal en Petronella Geertruida Knops.

Liefhebberijen

Pieter Johan van Berckel bemoeit zich niet alleen met zijn koopmanschap en regentenfuncties. Hij is van 1769 tot 1783 Mecenas van het Bataafsche Genootschap. In het laatstgenoemde jaar wordt hij vermeld als "Honorair Lid" van het Genootschap Studium Scientiarum Genetrix, een dispuut i). In 1772 is hij curator van het Erasmiaansch Gymnasium.

Mr. Engelbert François van Berckel

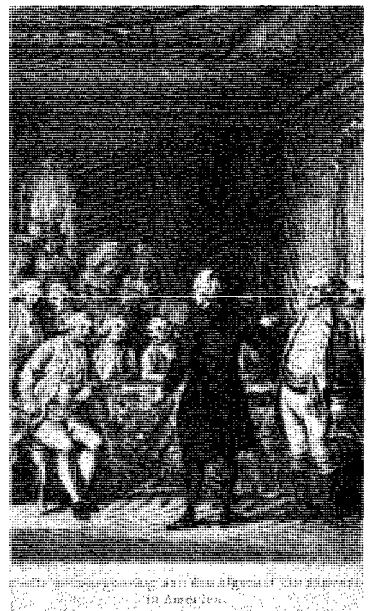
Terug naar Pieters jongere broer. Na veertien jaar zijn advocatenpraktijk bij het Hof van Holland met veel succes te hebben uitgeoefend wordt hij op 12 augustus 1762 benoemd tot pensionaris van Amsterdam, een zeer belangrijke post. In januari 1774 wordt hij eerste pensionaris.

Hij wordt de rechterhand van burgemeester Egbert de Vrij Temminck: "zij regeren samen de republiek" zegt men.

j) "Maecenaten van het Bataafsche Genootschap" in Rotterdamsche Historiebladen; 2e afd.. le deel.

Vier gravures door Reinier Vinkeles uit "Vaderlandsche Historie" (ten volvege van Wagenaars "Vaderlandsche Historie"), deel 2, 4 en 5 (Amsterdam, 1789-1790). De gravure rechtsboven is naar "Schmit", die rechtsonder naar "J. Buys".

Dat niet iedereen het daarmee eens is spreekt vanzelf. Door zijn hooghartig optreden maakt hij zich veel vijanden, waaronder de Prins en raadpensionaris Pieter van Bleiswijk, bij wiens benoeming in 1772 hij als tweede op de voordracht heeft gestaan. Mede onder invloed van Ioan Derk van der Capellen tot den Poll is hij een ijverig patriot geworden.

Ondanks dat alles blijft zijn invloed groot.

De Amerikaanse vrijheidsstrijd trekt hier grote belangstelling, vooral onder de patriotten, die in de nieuwe *Constitution* van 1776 een voorbeeld zien voor een hoognodige verandering in de grondwet van de Republiek. Maar vooral de Amsterdamse kooplieden, die tijdens de opstand miljoenen hadden verdiend aan de sluikehandel, meestal via St.-Eustatius, in wapens en munities aan de "rebellens", zien hun inkomsten sterk dalen door de Britse blokkades. De marine van de Republiek is te zwak om tegen de Engelsen op te treden.

In augustus 1778 krijgen Van Berckel en Temminck van burgemeesteren van Amsterdam opdracht zich in verbinding te stellen met Arthur Lee, afgevaardigde van het Congress te Parijs. Aldus geschiedt: men ontmoet elkaar in Aken en komt tot een ontwerp handels- en vriendschapsverdrag, dat in werking moet treden zodra de Verenigde Staten zullen zijn erkend. Alles strikt in het geheim natuurlijk. Engelsgezind als hij is, zou de Prins iets dergelijks nooit hebben geduld.

Twee jaar later komt Van Berckel in ernstige moeilijkheden. In oktober 1780 wordt een Amerikaans schip met aan boord Arthur Lee, gewezen president van het *Congress*, door de Britten geënterd. Lee, in het bezit van een koffer met documenten, werpt deze overboord, maar hij zinkt niet en wordt opgevist. Zo komt de Britse regering aan het ontwerp-verdrag van 1778.

Joseph Yorke Baron Dover, extra-ordinaris ambassadeur in Den Haag, eist op hoge toon genoegdoening en bestraffing van de schuldigen (10 november 1780).

De zaak wordt in handen gegeven van het Hof van Holland, maar daar nog in hetzelfde jaar de vierde Engelse oorlog uitbreekt, blijven de gevolgen uit, al is de positie van Van Berckel danig verzwakt k).

Engelbert François trouwt tweemaal, maar zijn eega's schenken hem geen kinderen. Naar de Staten-Generaal wordt hij niet meer afgevaardigd, hij blijft echter lid van de vroedschap en pensionaris. In 1783 wordt hij in ere hersteld en met anderen neemt hij in de Staten-Generaal de leiding van de patriotten tegen de prinsgezinden. Bij de satisfactie aan Prinses Wilhelmina na de 'inval van de Pruisische troepen wordt hij uitgesloten. Op 10 oktober 1787 legt hij al zijn ambten neer.

Hij overlijdt in Amsterdam op 30 maart 1796.

Van zijn veelzijdige belangstelling voor wetenschappen en kunst blokt uit de aankondiging van een veiling in 1798:

k) P. Geyl. *Geschiedenis van de Nederlandse stam*, V; N.N.B.W. IV, 109; A. J. van der Aa e.a. *Biografisch woordenboek der Nederlanden*; *Verzameling Familiepapieren Van Berckel* (G.A. Rotterdam).

Naar Amerika

In 1782 heeft John Adams eindelijk succes: de Verenigde Staten worden op 19 april als zelfstandige natie erkend, precies een jaar nadat hij een memorie daartoe bij de Staten-Generaal heeft ingediend. Als eerste diplomatieke vertegenwoordiger van de jonge natie wordt hij door de prins ontvangen op Huis ten Bosch.

Niet erg beleefd tegenover de *States* duurt het nog bijna een jaar voordat op 4 maart 1783 Pieter Johan van Berckel tot eerste Nederlandse minister plenipotentiaris wordt benoemd.

Op 17 juni daarna verstrekt hij voor notaris lustus van der Mey te Rotterdam volmacht aan zijn echtgenote tot het regelen van al zijn zaken en op 26 juni vertrekt hij van Texel met het lineschip "De Erfprins" (*what's in a name?'*) en begeleid door het fregat "De Briel" en de brigantijn "De Windhond".

Op 7 oktober komt het eskader in de Delaware en op zaterdag de elfde zetten Van Berckel en zijn staf voet aan wal in Philadelphia.

Hij bericht zijn aankomst aan zijn vriend Adriaan Val(c)k^l), een Rotterdams koopman, die zich te Baltimore had gevestigd, als volgt:

"Mijn Heer,

Naa vijftien weeken en drie dagen op zee te hebben gezworven ben ik eindelijk voorleden Saturdagh alhier gearriveert, alwaar ik meende een huis voor mij te zullen vinden, dogh ben zeer in mijn verwachting bedroogen, want moet mijzelven thans behelpen met een apartement in de City Tavern. De wisselvalligheden van mijn reyze zal ik mogelijk wel gelegenheid hebben om UEd. mondeling meede te deelen, want deze is alleen tot convoy van de ingesloten, waarvan ik UEd niet langer hebbe willen priveren. Ook hebbe ik tegenswoordig zooveel om handen, dat mij slechts zeer wijngig tijd overschiet

Hope, dat deze UEd en huisvrouwen in goede gezondheid zal aantreffen, en noeme mij met veel achting,
Philadelphia 14 Octobr 1783

Mijn Heer
UEd's DW Dienaer
(get.) P:J:van Berckel" ^m)

In de Staten-Generaal — hij was toen gedeputeerde ter dagvaart — zal Van Berckel zeker aan de erkenning van de Verenigde Staten

l) Ged. Kampen 23 aug. 1741, zn. van Jan Valck en Debora de **Steur**. Hij ontving op 17 sept. 1784 zijn commissie als consul (Schutte, *Vertegenwoordigers*, blz. 471) en werd op resp. 8 juli 1785 en 13 febr. 1786 als zodanig erkend in Virginia en Maryland.

m) CBG, Familie-archief Valck Lucassen.

hebben bijgedragen. Het streven van zijn broer naar een handelsverdrag voordien al zal Pieter Johan ook voor de Amerikanen zeer acceptabel gemaakt hebben. Dat de voorkeur aan een Rotterdammer is gegeven zal een gebaar tegenover de Prins zijn geweest: de Rotterdamse regering had zich veel minder patriottisch opgesteld dan die van Amsterdam.

Op 31 oktober 1783 biedt hij zijn geloofsbrieven aan het Congres in Princeton aan. Hij wordt er bijzonder hartelijk verwelkomd.

Van de ijver waarmee Van Berckel de Nederlandse belangen behartigt blijkt iets uit de vele brieven, die hij aan Adriaan Valck schrijft. De omstandigheden zijn vaak moeilijk: met diplomaten hebben de Amerikanen nog weinig ervaring.

Op 1 november 1783 schrijft mevrouw Valck: "Onze ambassadeur, de heer van Berckel, is na een reys van 15 weeken eyndelijk te Philadelphia gearriveert, wat zijn wij nog gelukkig; wij hebben 11 weken min een dag onder weg geweest; maar het land en het volk staat zijn WEd. zoo min als ons aan Zijn WEd. is geen de minste eer aangedaan, daar hebbe die lompers ook geen verstand van." Van de ontvangst in het Congres te Princeton had zij kennelijk nog niet gehoord.

Een rit van Baltimore naar Philadelphia, 114 Engelse mijlen, kostte per koets met twee paarden 2½ dag, van Philadelphia naar New York twee dagen, men moest zesmaal overvaren n).

Of hij na zijn afscheid op 25 augustus 1788 nog in Nederland is geweest is niet gebleken. Op 11 april 1799 laat Geet-truid Margaretha du Bois "spouse of the Honorable Pieter Iohan van Berckel of this city of Rotterdam, Esq., actually residing in the United States of America" nog een Engelse procuratie passeren voor notaris Isaac Valenton o) op Sir Joshua van Neck, Lord of Huntingfield, en Robert Walpole, Esq., kooplieden te Londen, tot het incasseren van gelden in Engeland.

Intussen heeft de Prins bij de verzetting van de wet Van Berckel op 30 januari 1788 ontslagen als vroedschap: hij was formeel van de Rotterdamse regering deel blijven uitmaken. Zo vader zo zoon, l'histoire se repète !

Hij overlijdt in Newark (New Jersey) op 27 december 1800:

● e* Mym waarde Man, Mr. **PIETER JOHAN VAN BERCKEL**, in leeven Oud Minister Plenipotentiaris van dezen Staat by htt Congres van de Vereenigde Staaten van Amerika, op den 27 December des voorleden Jaars 1800, in den ouderdom van vyf- en - zeventig Jaaren en ruim elf Maanden, te New - Ark, by New - York, in Noord-Amerika, het tydelijke met het Eeuwige hebbende verwisseld; geeve ik daer van door deze kennis aan oaze Familien en Vrienden, my verzekerd houdende van derzelve deelneeminge in myne rechtmatige droefheid.

ROTTERDAM den
30 Maart 1801.

G. M. DU BOIS.
Wed. van Berckel.

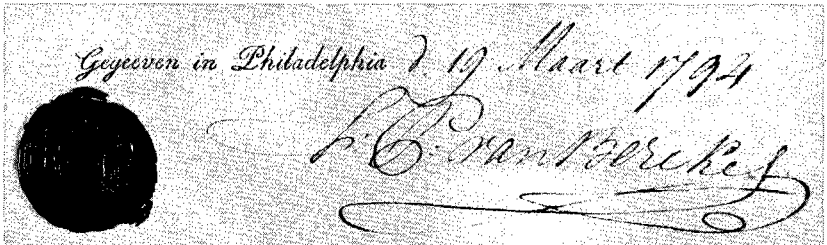
n) E. Soer, "Over Oud-Amerika", in: De Tijdspiegel ('s-Gravenhage, 1909) 329—343. Betreft brieven van Adriaan Valck en zijn vrouw, Jacoba Dros, aan hun neef Christiaan van der Meulen, lakenfabrikant te Leiden.
o) G.A. Rotterdam, O.N.A. nr. 3363.

Geertruid Margaretha du Bois overleeft hem ruim drie jaar:

* * Het behaagde God, myne zeer geëerde en geliefde
Moeder, Vrouwe GEERTRUID MARGARETA DU BOIS,
Wed. van wylen den Heere Mr. PIETER VAN BERCKEL,
heden morgen, in den ouderdom van ruim vyf-en-zestig
jaaren, aan het Water op de Borst, het tydelyke met het
eeuwige te doen verwisselen. Van welk voort my zeer treffend
verlies ik door deze aan Famille en Vrienden kennis geef,
in afwezen van myne Broeders en Zusters.
ROTTERDAM den 18 April 1803. P. J. VAN BERCKEL.
Wed. KNOPS.

Franco Petrus van Berckel

Op 14 mei 1789 biedt Pieters oudste zoon Franco Petrus zijn geloofsbrieven aan bij het Congres en wordt daarmee opvolger van zijn vader. Hij wordt resident (minister plenipotentiaris) genoemd.

Hij wordt ontslagen 2 sept. 1795, zijn laatste nota is van 9 sept. 1796 p).

Na zijn ontslag (wanneer is niet gebleken) heeft Franco Petrus van Berckel zich naar Demeraty begeven, wellicht om de belangen van het "negotie comptoir" ter plaatse te behartigen. De kolonie was al sinds 1781, na verovering door de Engelsen, niet meer in Nederlandse handen. Toch schijnt Franco Petrus er nog raad-fiscaal te zijn geweest. In ieder geval overlijdt hij er op 21 maart 1836:

* * Op den 21sten Maart l. l., overleed te DEMERATY, na een langdurig lijden van circa twee jaren, de Hoog-Edel Gestrenghe Heer Mr. F. P. VAN BERCKEL, Oud Raad Fiscaal. 1836

VAN BERCKEL

(‘s-Hertogenbosch, Schijndel)

Ca. 1480—ca. 1800

Inleiding

De eerste opzet van deze genealogie was een compilatie van de gegevens vermeld in Mr. E. A. Engelbrecht, De vroedschap van Rotterdam (Rotterdam, 1973) en B. W. van Schijndel, Généalogie Otten dit Otto de Mentock avec notices sur les familles alliées (Anvers, 1954), II.

Het resultaat werd aangevuld en gecorrigeerd met behulp van de verzameling Familiepapieren Van Berckel, afkomstig van het CBG, in 1975 overgedragen aan de Gemeentelijke archiefdienst van Rotterdam (op microfilm nog bij het CBG).

Intensief — maar nog lang niet uitputtend — archiefonderzoek en bewerking van de belangrijkste gedrukte bronnen hebben geleid tot een aanvaardbaar geheel, dat echter nog geen aanspraak op volledigheid kan maken.

Opgemerkt moet worden, dat in het artikel Van Berckel in A. A. Vorsterman van Oyen, Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche familiën, I (Groningen, 1885) tenminste twee, wellicht drie geslachten tot één zijn vermengd. Daaronder de uit Berkel-Rodenrijs stammende familie, waarvan de genealogie is opgenomen in Nederland's Patriciaat 50 (1964) en de hier behandelde.

De door B. W. van Schijndel (o.c.) voor het grootste gedeelte aan oude handschrift-genealogieën ontleende gegevens over de Brabantse Van Berckels, die daar tot de adel werden gerekend, blijken op vele punten onbetrouwbaar te zijn. Slechts de "Branche de Schijndel" waaruit de auteur zelf stamt, is door archiefonderzoek gestaafd gestaafd.

Wapens (Collectie Muschart, 69° en 74^l).

De Brabantse familie: In blauw drie gouden sterren. Helmteken: een ster tussen twee olifantstrompen.

De Rotterdamse tak:

1) In blauw drie gouden sterren, in het schildhart vergezeld van een gouden roos. Helmteken: drie struisveren (gevoerd in hun zegels door IVa in 1626, 1627 en 1629, door IVb in 1631 en 1632 en door IVc in 1633).

2) In blauw drie gouden sterren. Helmteken: drie struisveren, goud, blauw, goud (gevoerd door Va in 1662 en door VIa in 1669, 1678 en 1682).

3) In blauw drie gouden sterren. Helmteken: een gouden ster tussen twee olifantstrompen. Schildhouders: twee aanziende wildemannen van natuurlijke kleur, in de buitenste hand een bij de voet geplaatste knots houdende. Wapenspreuk: *Stella duce* (gevoerd door VIa, 1, 8 en 9, VIc, 2 en zijn nakomelingen VIc, 8 en VII, in zegels ook wel zonder schildhouders en wapenspreuk).

GENEALOGIE

- l. "Meester" Jan Claesz. van Berckel, geb. vermoedelijk ca. 1465 (als natuurlijke zoon van Nicolaes van Berckel, schepen van 's-Hertogenbosch in 1477, raadsheer in 1478 ¹⁾, overl. voor 5 jan. 1534, tr. Maria van Hamelenberg, overl. na 15 aug. 1551, dr. van Elias Dircksz. van Hamelenberg (en N.N. van Wijck ? ²⁾).

(1491) okt. 25. Nicolaus van Berkel vermaakt zijn hoeve, gelegen te Sint-Oedenrode, genaamd die Hoeve ter Teynden, met huizing en toebehoren, zoals gebruikt door Willelmus Faes en leenroerig aan de hertog van Brabant, en een kamp weiland daarnaast in de gemeente Schijndel aan mr. Johan van Berkel en Nicolaus van Berkel, zijn natuurlijke zoons, na zijn dood. Zij moeten Katharina, zijn huishoudster, en Oda, zijn natuurlijke dochter, na zijn dood onderhouden en hun erfdeel uitkeren, (R.A. in N.B., 's-Hertogenbosch, R 1261, f. 111).

1511 nov. 7. Ten overstaan van schepenen van Schijndel verkoopt Roelof Dircksz. van Ghent aan Mr. Jan van Berkel twee kampen land onder Schijndel.

(A. F. O. van Sasse van Ysselt. Nieuwe catalogus der oorkonden en handschriften berustende bij het Prov. Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant, blz. 68).

1534 mei 22. Voor schepenen van 's-Hertogenbosch geeft Maria relicta quondam Magistri Johannis de Berkel, filii naturalis qu. Nicolai de Berkel een rente van 50 Carolusgulden Johanni filio naturali dicti qu. Mtri. Johannis ab eodem et qu. Maria Coenen. (R.A. in N.B., 's-Hertogenbosch R 1321, f. 196. Mr. Johannes had dus een voorzoon Johannes bij Maria Coenen. In hetzelfde protocol, f. 75 v, wordt Maria van Hamelenberg al weduwe genoemd, 5 jan. 1534).

1541 nov. 13, 1542 april 30 en 1542 nov. 20. Voor schepenen, van Schijndel maken boedelscheiding Claes, Adriaen, Hugo, Anna en Soffia, wettige kinderen van wijlen Meester Jan, natuurlijke ³⁾ zoon van wijlen Claes van Berckel en Mariken zijn vrouw, Jan zoon van wijlen Jan van der Dussen als man en mombler van Margareta, ook een wettige dochter voorschreven met consent van hun moeder Mariken, wettige dochter van Elias Dyrcksz. van Hamelenberch. Tot de goederen behoren o.m. Hendrik Timmermanshuis aan het Hinthamereind te 's-Hertogenbosch, een huis en hof te Schijndel en te Veghel en landerijen aldaar. (1541: v. S. v. Y. Nieuwe catalogus, blz. 68; 1542: Schijndel R 43, fol. 60 e.v.).

1547 febr. 24. Voor schepenen van 's-Hertogenbosch doet Maria relicta quondam Magistri Joannis de Berckel filius quondam Nicolai de Berckel afstand van tocht (vruchtgebruik) ten behoeve van Adrianus en Hugo van Berckel, haar zoons. (G.A. 's-Hertogenbosch. "Klapper Van Zuylen", blz. 620, ex R (oud nummer) 171, fol. 277 v).

1547 nov. 28. Ten overstaan van schepenen van Schijndel doet Maertken Eliasdr. van den Hamelenberch, weduwe Mester Jannen van Berckel Claesz. afstand van tocht ten behoeve van Adriaen en Hugo, haar wettige zonen uit de goederen nagelaten door Mester Jan, w.o. het derde deel van de leenhoeve van het Hof van Brabant met huis, schuur en bakhuis te Sint-Oedenrode. Adriaen en Hugo beloven hun moeder te zullen onderhouden. (Schijndel R 44, f. 23 v. Op het laatste

1) Van den Heuvel. De ambachtsgilden van 's-Hertogenbosch vóór 1629 (Utrecht, 1946) 287. Van Schijndel, o.c., blz. 223 en 224 noemt Nicolaes heer van Erembodeghem (Oost-Vlaanderen) en zoon van Nicolaes Jansz. van Berckel, schepen van 's-Hertogenbosch in 1469, en Margaretha Beeck, vrouwe van Erembodeghem.

2) Mededeling zonder enige bronvermelding in Algemeens Nederlandsch Familieblad 1883, nr. 12, blz. 1.

3) Het woord "natuurlijke" is in de akten van 1542 doorgehaald. In die van 1541 staat "bastaardzoon".

folio van dit protocol compareert Maria nogmaals, "ipso die Mariae" (15 aug.) 1551).

1561 dec. 15. Ten overstaan van schepenen van Schijndel verkopen land aldaar Hugo Janssen van Berckel, schepen, voor zich en voor zijn broer Adriaen. Aert Pauwelssen van Helmont voor zich en zijn wettige kinderen bij Anna dochter wijlen Meester Jans van Berckel en Meriken, Pauwels soon wijlen Pauwels Marijnen van Boxtel als man van Zophie en vervangende Margriete wed. Marten Pauwelssen (Schijndel R47, f.16 v.).

Uit dit huwelijk (volgorde cf. Van Schijndel, o.c. blz. 224 en 225):

1. Sophia van Berckel, tr. Paulus Marijnen, uit Boxtel, zoon van Paulus en Elisabeth N.
2. Nicolaes van Berckel, woont te Leuven, tr. Aleyt Thoms. Hieruit een tak in België.
3. Adriaen, volgt II.
4. Anna van Berckel, tr. Aert van Helmond, schout van Schijndel, zn. van Paulus van Helmond alias Cremers.
5. Margaretha van Berckel, tr. Ie Jan Jansz. van der Dussen; tr. 2e Martinus Marijnen, uit Boxtel, zn. van Paulus en Elisabeth N.
6. Hugo van Berckel, schepenen van Schijndel, tr. Ie Maria Diricx; tr. 2e Mathilde Mercelis.
Hieruit een tak in Schijndel. De naam Van Berckel komt er nog voor.

- II. Adriaen Jansz. van Berckel, geb. 1505/'10, lakenkoper te 's-Hertogenbosch, overl. tussen 18 juni 1584 en 3 okt. 1602, tr. Aelbertje Tholings, vermeld als meter 2 okt. 1577 ⁴⁾, overl. 's-Hertogenbosch voor 3 okt. 1602, dr. van Eymbrecht Tholings ⁵⁾ en N.N.

1584 juni 18. Ten overstaan van hoogschout en schepenen van 's-Hertogenbosch wordt op verzoek van 17 lakensnijders een ordonantie op het lakensnijden afgekondigd. Onder hen: Adriaen van Berckel. (Van den Heuvel. De ambachtsgilden van 's-Hertogenbosch vóór 1629. Blz. 676e.v.)

⁴⁾ 's-Hertogenbosch, DTB 2 (St. Jan): Aelbertke Ariaen van Berckels huysvrouw.

⁵⁾ Eymbrecht, zoon van Peter Toelinck Gijsbertsz. en Aleid N. (A. F. O. van Sasse van Ysselt. De voornamen huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch, II, 463; III, 569) was overgegaan tot "de nieuwe leer", die tussen 1566 en 1579 in Den Bosch vele aanhangers telde.
In P. Cuypers van Velthoven, Documents des troubles religieux du XVIme siècle, Bois-le-Dut 1566—70, de verslagen van de zittingen van de Raad van Beroerte, wordt hij door opgeroepen getuigen enige malen genoemd. Zo op 15 mei 1567: "Eymbert Thuelinck, absent ende nu woenende tot Cuelen, alhier gewoent hebbende int Lam in de Postelstraete, hem toebehoirende ende zeer rijck wesende". Op 12 juni 1567 wordt hij gezegd lid te zijn van het consistorie der gereformeerden. Op 27 juni wordt hij ervan beschuldigd te hebben deelgenomen aan de beeldenstorm in augustus 1566, evenals Herman de Ruyter (de latere held van Loevestein).
Uiteindelijk worden ca. 12 Bosschenaren opgehangen, anderen krijgen gevangenisstraffen tot twee jaar toe, hun goederen worden geconfisqueerd. Anderen komen er met een boete af, zoals Eymbrecht Toolinck: 23 £ 1 st. 7 d. (de hoogste van alle). (Cuypers, o.c., blz. 299, 324, 341, 557).
In april 1568 (na het optreden van de "bloedraad") en in juli 1579, toen Brabant te Keulen vrede had gesloten met de koning van Spanje, verlieten duizenden, protestanten en katholieken, de stad. Dit bracht een schade aan bedrijf en handel teweeg, die nog heel lang voelbaar is geweest (J. H. van Heurn, Historie der Stad en Meyerye van 's-Hertogenbosch. II, Utrecht, 1776).

1602 okt. 3. Voor notaris Jacob Symonsz. te Rotterdam compareren als erfgenamen van wijlen Adriaen van Berckel en Aelbertgen Thoelings, zijn huisvrouw, in hun leven wonende te 's-Hertogenbosch: Anneken Maertensdr., weduwe Pieter van Berckel, inwonende poortse, geassisteerd met Gerrit van Berckel, mede poorter, en Nicolaes de Ruyter, als man van Lucretia Jansdr. van Berckel. Zij machtigen Goyaert Janssen de Weer en Maria van Berckel, beiden wonende te 's-Hertogenbosch, mede-erfgenamen, om de boedel te administreren enz. Met duidelijke handtekening: Anneken van Berckel, Gerard van Berckel, Nicolaes de Ruyter. (G.A. Rotterdam, O.N.A. nr. 9, f. 2).

1603 febr. 9. Ten overstaan van notaris Jacob Symonsz. te Rotterdam verklaren Anneken Martens wed. Pieter van Berckel, geassisteerd met Gerard van Berckel, haar zoon, Nicolaes de Ruyter, kruidenier, als man van Lucretia van Berckel, dochter van wijlen Jan van Berckel, voor zich en zich sterkmakende voor Jan van Eck te Gorinchem, samen voogden' over de nagelaten weeskinderen van wijlen Eymbrecht van Berckel, tezamen erfgenamen van Adriaen van Berckel en Aelbertgen Thoelings, beiden overleden, ontvangen te hebben van Govert de Weer, lakenkoper te 's-Hertogenbosch, man van Johanna van Berckel, hun zuster en mede-erfgenaam, de som van 600 Carolusgulden, zijnde drie vijfde deel van 1000 gulden aan de kinderen geprelegateerd. (G.A. Rotterdam, O.N.A. nr. 9, f. 175; afschrift in Fam. papieren Van Berckel (F.P.))

Uit dit huwelijk (volgorde onzeker): ⁶⁾

1. Johan, volgt IIIa (A).
2. Pieter, volgt IIIb (B).
3. Johanna van Berckel, tr. Goyaert de Weer, lakenkoper te 's-Hertogenbosch.

Uit dit huwelijk twee zoons: Jan de Weer, tr. Anna Maria Tholings, en Adriaen de Weer, die kinderloos sterft. Jan had één zoon Godefridus, die op 26 juni 1657 te Antwerpen overlijdt zonder kinderen na te laten.

Zijn aanzienlijke nalatenschap moet nu verdeeld worden tussen de in leven zijnde nakomelingen van Adriaen Jansz. van Berckel. Een en ander geeft aanleiding tot een groot aantal procuraties en een heel genealogisch onderzoek. De neerslag daarvan vindt men in de verzameling Familiepapieren Van Berckel, eerder genoemd.

De boedelscheiding vindt plaats te Antwerpen op 21 aug. 1668 (G. Beterams. Antwerpse schepenbrieven bewaard op het Rijksarchief te Antwerpen. Brussel 1959. Regest nr. 1517, waarin geen namen van de erfgenamen. Voor een overzicht daarvan zie Bijlage 2).

4. Elias van Berckel, firmant "*Compagnie van Laeckenneringe*" te 's-Hertogenbosch en Rotterdam, uitgekocht door zijn broers 4 juni 1587, kinderloos overl. voor 9 febr. 1603.

1587 juni 4. Voor notaris Jacob Symonsz. te Rotterdam compareren Pieter en Eymbrecht van Berckel, lakenkopers, wonende alhier, ter eenre, en Elias van Berckel, hun broeder, nog wonende te Rotterdam, ter andere zijde. Zij maken onderling afrekening. Pieter en Eymbrecht blijven Elias nog 1000 Carolusgulden schuldig, waarvan 250 gld. binnen acht dagen te voldoen., de rest binnen drie maanden. Handtekening: Peeter van Berckel. Eymbrecht van Berckel, Elyas van Berckel. (G.A. Rotterdam, O.N.A. nr. 1, f. 183).

Een uitvoerige en interessante studie over de "*Compagnie van Laeckenneringe*" vindt men in Rotterdamsch Jaarboekje, 1913, blz. 82 e.v. (R. Bijlsma. De Lakencompagnie der Van Berckels; helaas zonder bronvermeldingen). Johan, Pieter, Elias en Eymbrecht begonnen deze compagnie in Den Bosch, wellicht samen met hun vader en Goyaert

⁶⁾ De hier gekozen volgorde wijkt af van de verschillende varianten in de handschrift-genealogieën en publikaties. Deze lijkt mij echter de meest logische,

de Weer en na het overlijden van Johan brachten de drie overgebleven broers hun nering over naar Rotterdam, vóór of in 1587.

5. Eymbrecht, volgt IIIc (C).

6. Maria van Berckel, ongehuwd, overl. voor 11 mei 1625.

Volgens een aantekening van Mr. Gerard Gael (man van Va, 7) in de verzameling familiepapieren had zij een eigenhandig geschreven testament gemaakt en werd haar boedel gedeeld voor notaris Willem Iacobsz. te Rotterdam op 11 mei 1625. In het protocol van deze notaris komt deze akte echter niet voor.

A

(Uitgestorven in 1661)

IIla. Johan Adriaensz. van Berckel, geb. 's-Hertogenbosch, firmant Compagnie van Laeckenninge ald., overl. voor 1587, tr. 's-Hertogenbosch (St.-Pieter, ondertr. 4 aug.) 2 sept. 1573 (getuigen Ariaen van Berckel, Reynart Pottey) Stijntgen Marcelis Gevertsdr., overl. Rotterdam voor 3 okt. 1602 ⁷⁾.

Uit dit huwelijk:

1. Jan (Hans) van Berckel, ged. 's-Hertogenbosch (St. Jan) 1 okt. 1576 (peter en meter: Ariaen van Schijndel en Lysken Andries Kangieters), kinderloos overl. voor 3 okt. 1602.

2. Lucretia (Luytgen) van Berckel, geb. 's-Hertogenbosch, begr. Rotterdam 13 nov. 1661, tr. 1 e ald. (ondertr. 22 jan.) 5 febr. 1595 Nicolaes Henricksz. de Ruyter, geb. 's-Hertogenbosch, kruidenier in de Hoofdsteeg te Rotterdam, overl. ald. 3 mei 1603, zn. van Henrick Henricksz. de Ruyter ⁸⁾ en Anna Claesdr. Vuchts; tr. 2e Rotterdam (ondertr. 30 nov.) 16 dec. 1608 Adriaen Lenertz. Besemer, heer van Bleiswijk, Cool enz., geb. Ouderkerk a.d. IJssel, kruidenier, vroedschap, raad en burgemeester van Rotterdam ⁹⁾, hoogheemraad van Charlois, bewindhebber V.O.C., overl. Rotterdam 10, begr. (Gr.k.) 16 sept. 1657, zn. van Leendert Leendertz. Besemer, secretaris van Ouderkerk a.d. IJssel, en N.N. ¹⁰⁾.

3. Marcelis van Berckel, kinderloos overl. voor 3 okt. 1602.

B

(Uitgestorven in 1759)

IIlb. Pieter Adriaensz. van Berckel, geb. 's-Hertogenbosch, firmant Compagnie van Laeckenninge, koopt 7 april 1594 een huis aan de Oppert O.Z., genaamd " 's-Hertogenbosch" ¹¹⁾, begr. Rotterdam

⁷⁾ Weeskamer Rotterdam, boedelinventaris 14 febr. 1607, Boedelrekening weeskamer nr. 1028 (cf. Engelbrecht).

⁸⁾ Henrick was een broer van Herman de Ruyter (N.L. 1920, 184; 1928, 83).

⁹⁾ Engelbrecht nr. 110. Om niet in herhaling te vallen worden hier en bij de vele nog volgende leden van de Rotterdamse vroedschap niet alle Functies in extenso vermeld. De heer Engelbrecht noemt ze uitvoerig in zijn werk.

¹⁰⁾ N.L. 1928, 83; 1963, 29; O.V. 1962, 189; alg. dossier Besemer CBG. Lucretia testert 1634 (O.N.A. nr. 73, f. 635) en 1659 (O.N.A. nr. 267, f. 98).

¹¹⁾ Cf. Bijlsma, o.c.

tussen 5 en 12 aug. 1602, tr. 's-Hertogenbosch Anneke Maertens, geb. 's-Hertogenbosch, begr. Rotterdam 9 april 1634 ¹²⁾.

Uit dit huwelijk:

1. Gerard, volgt IVa.
2. Adriaen Pietersz. van Berckel, geb. 's-Hertogenbosch, samen met zijn broer firmant *Compagnie van Laeckeneringe*, woont Oppert O.Z. ¹¹⁾, begr. Rotterdam tussen 20 en 27 juni 1615, tr. le Schiedam (ondertr. Rotterdam 7 juni) 22 juni 1609 Geertruid van Muylwijk, ged. Schiedam 29 jan. 1589, begr. Rotterdam tussen 18 en 25 aug. 1612, dr. van Matthijs Willemsz. van Muylwijk, lakenkoper, vroedschap en burgemeester van Schiedam, ambassadeur extra-ord. in Kopenhagen 1596, en Agatha Jacobsdr. van der Burch; tr. 2e Dordrecht (ondertr. Rotterdam 9 maart) 8 april 1614 Barbara Blommaert, geb. Londen ca. 1588, overl. (Amersfoort ?) 13 dec. 1658, dr. van Lodewijk Blommaert, koopman te Antwerpen en Londen, en Johanna van Hove en wed. van Michiel van Vleck; zij tr. 3e Dordrecht 11 mei 1621 Gerard Thiens, raad, schepen en burgemeester van Amersfoort ¹³⁾.

Uit het eerste huwelijk:

a. Pieter van Berckel, overl. voor 22 april 1621 ¹⁴⁾.

Uit het tweede huwelijk:

b. Geertruid van Berckel, overl. voor 12 febr. 1621 ¹⁴⁾.

3. Maria Pietersdr. van Berckel, geb. Rotterdam, tr. ald. (ondertr. Dordrecht 21, Rotterdam 28 aug.) 14 sept. 1605 Jacob Anthonisz., geb. Dordrecht, wijnkoper ald. ¹⁵⁾.

IVa. Gerard Pietersz. van Berckel, geb. 's-Hertogenbosch voor 1578 (mondig 3 okt. 1602), firmant *Compagnie van Laeckeneringe*, eerst samen met zijn broer Adriaen, vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam ¹⁶⁾, overl. Rotterdam 31 okt. ¹⁷⁾, begr. ald. 12 nov. 1634, tr. Rotterdam (ondertr. 23 maart) 6 april 1603 Cornelia Jacobsdr. Roos, geb. Rotterdam, overl. tussen 16 sept. 1641 en 22 febr. 1642 ¹⁸⁾, dr. van Jacob Jansz. Roos, lakenkoper, vroedschap en burgemeester van Rotterdam ¹⁹⁾, en Maria Jansdr. Verschoor.

Uit dit huwelijk behalve twee jonggestorven kinderen ²⁰⁾:

12) Weesk. nr., 269, fol. 230. Zij testeert 16 juli 1615 (O.N.A. nr. 19, f. 390.)

13) Vlaamse Stam, 1968, 197; Nav. 1959, 39.

14) O.N.A. nr. 22, fol. 364. 22 april 1621. Erfgenamen van Pieter zijn Gerard van Berckel, zijn oom, en Agatha Jacobs van der Burch, grootmoeder, Gerard van Berckel en Adriaen Lenertsz. Besemer hebben als voogden van Geertruid op 12 febr. 1621 rekening van haar boedel gemaakt.

15) Jacob Anthonisz. is samen met Gerard van Berckel voogd over de onmondige kinderen van Eymbrecht van Berckel 29 okt. 1606 (Weesk. nr. 1028).

16) Engelbrecht nr. 107.

17) Familiepapieren Van Berckel, inv. nr. 1 en 2.

18) Zij testeert voor notaris Vranck Jacobs 16 sept. 1641; boedelscheiding voor dezelfde 22 febr. 1642 (F.P.).

19) Engelbrecht nr. 52.

20) Begr. Rotterdam 25 mei 1614 en 18 april 1615.

1. Petronella van Berckel, geb. Rotterdam ca. 1607, begr. ald. (Prinsekerk) 30 nov. 1648 ²¹⁾, tr. Rotterdam (ondertr. 15) 31 okt. 1628 lohn Quarles, ged. Londen (St. Swithins) 22 juli 1596, lid en assistent van het bestuur Court of Merchant Adventurers te Delft en Rotterdam, overl. Westminster (Londen) tussen 21 juli 1646 en 25 juni 1647, zn. van Edward Quarles en Alice Allot ²²⁾.
2. Johan, volgt Va.
3. Maria van Berckel, geb. Rotterdam, overl. ald. 6 maart 1643 ²³⁾, tr. ald. (ondertr. 6) 22 april 1631 Paulus Verschuere(n), geb. Rotterdam, lakenkoper en -fabrikant, eerst samen met zijn zwager Johan van Berckel, later alleen ¹¹⁾, ontvanger gemene landsmiddelen comptoir Rotterdam, vroedschap en burgemeester van Rotterdam ²⁴⁾, bewindhebber V.O.C., overl. Rotterdam 2 dec. ²³⁾, begr. ald. tussen 12 en 18 dec. 1667, zn. van Joost Joostensz. Verschuere(n), lakenkoper, en Maria Jacobsdr. van der Zegen.
4. Anna van Berckel, geb. Rotterdam 15 aug. 1616 ²⁵⁾, overl. ald. 18, begr. (Gr. k.) 21 mei 1645 ²⁶⁾, tr. Rotterdam (ondettr. 14) 28 dec. 1636 Johan Gael, geb. Delft 3 aug. 1608, student te Leiden 2 juni 1627, koopman in meekrap, regent weeshuis Rotterdam, overl. ald. 2 nov. 1665, begr. Gr. k. ²⁷⁾, zn. van Nicolaes Jansz. Gael, koopman in meekrap, en Cornelia Hiëronimusdr. Bruynseel.
5. Catharina van Berckel, geb. Rotterdam, begr. ald. 27 maart 1661, tr. ald. 11 dec. 1648 Jacob Quack, geb. Brielle ca. 1622, koopman, commissionair te Rouaan, poorter van Rotterdam 10 okt. 1648, walvisreder, vroedschap, secretaris van Rotterdam, postmeester ald. ²⁸⁾, overl. (verongelukt komende uit Engeland) 14 jan. 1668 ²⁹⁾, zn. van Adriaen Cornelisz. Quack, vroedschap, raad en burgemeester van Brielle, en Adriana Jacobsdr.; hij tr. 2e Charlois 14 dec. 1664 Elisabeth Gerritsdr. Draeck.
6. Jacobus van Berckel, ged. Rotterdam 22 nov. 1621 ³⁰⁾.
7. Petrus van Berckel, tweeling met voorgaande, ged. Rotterdam 22 nov. 1621 ³⁰⁾.
8. Jacob van Berckel, ged. Rotterdam 12 jan. 1627, overl. voor 22 febr. 1642 ³¹⁾.

Va. Johan van Berckel Gerardsz. (de jonge genoemd ter onderscheiding van Johan Embrechtsz., IVb), geb. Rotterdam, lakenkoper en

21) F.P. Van Berckel.

22) N.A. 1950, 10; N.L. 1950, 141; 1954, 12'; 1977, 59; 1981, 326.

23) F.P. Van Berckel.

24) Engelbrecht nr. 141.

25) N.L. 1905, 86.

26) F.P. Van Berckel.

27) Engelbrecht nr. 174; F.P. Van Berckel; Jb. CB 1970, 61, 97.

28) Rotterdamsch Jaarboekje 1925, 196. Lucia J. Elias. De postmeester Jacob Quack.

29) Aantekening van Mr. Gerard Gael in F.P. Van Berckel.

30) Deze tweelingen begr. Rotterdam 27 aug. 1622 en 28 sept. 1624.

31) Deling boedel Cornelia Roos.

-fabrikant samen met zijn zwager Paulus Verschuere ¹¹⁾, vroedschap en burgemeester van Rotterdam ³²⁾, heemraad, van Schieland, ontvanger gemene landsmiddelen comptoir Rotterdam, ontvanger-generaal van Holland en West-Friesland te 's-Gravenhage, overl. ald. 12, begr. Rotterdam (Gr. K.) 17 mei 1662 ³³⁾, tr. 1 e (attestatie van Rotterdam naar elders' 12 okt.) 1631 Elisabeth Prins, geb. Rotterdam, overl. ald. 30 april, begr. 2 mei 1638 ³⁴⁾, dr. van Pieter Christiaensz. Prins, brouwer, vroedschap en schepen van Rotterdam ³⁵⁾, en Elisabeth Ewoutsdr. Bijlwerff; tr. 2e Rotterdam (ondet-tr. 22 jan.) 5 febr. 1640 Hillegond van der Aa, geb. Rotterdam 26 febr. 1623 ³⁶⁾, overl. Rotterdam 7, begr. ald. 14 april 1694 ³⁷⁾, dr. van Mr. Anthony Willemsz. van der Aa, advocaat, secretaris van Rotterdam ³⁸⁾, en Adriana Pietersdr. van Walenburgh.

Uit het eerste huwelijk:

1. Maria van Berckel, geb. Rotterdam 31 mei, ged. ald. 5 juni 1632, begr. Dordrecht (Gr. k.) 11 aug. 1706, tr. 's-Gravenhage (Gr. k., ondertr. 4) 21 sept. 1650 Mr. Cornelis de Witt, geb. Dordrecht 25 juni 1623, ruwaard van Putten, vroedschap en burgemeester van Dordrecht, gecommiteerde' van de Staten-Generaal op de vloot (Chatham, 21 juni 1667, en Solebay, 7 juni 1672), overl. (met zijn broer Johan vermoord) 's-Gravenhage 20 aug. 1672, zn. van Mr. Jacob Cornelisz. de Witt, schepen, veertigraad en burgemeester van Dordrecht, en Anna van de Corput ³⁹⁾.
2. Geraert van Berckel, ged. Rotterdam 2 aug. 1634, overl. voor 1 sept. 1635.
3. Gerrit van Berckel, ged. Rotterdam 1 sept. 1635, overl. voor 30 april 1638.
4. Adriaen van Berckel, ged. Rotterdam 9 sept. 1636, overl. voor 30 april 1638.
5. Elisabeth van Berckel, ged. Rotterdam 7 mei 1638, overl. ald. 31 maart 1682, tr. 1e (ondet-tr. Dordrecht en 's-Gravenhage 18 juli) 1666 Willem de Bont,, geb. (Leiden?) ca. 1622, officier der stad Leiden, luitenant-kolonel, gouverneur van Hulst, overl. 28 dec. 1670, begr. Rotterdam 2 jan. 1671 ⁴⁰⁾, zn. van Prof. Dr. Reynerus Bontius (Reinier de Bont) Gerardsz., hoogleraar natuur- en geneeskunde, rector magnificus te Leiden, lijfarts van de Prinsen Maurits en Frederik Hendrik, en Clementia Willemsdr. van der Aa en wedr. van Maria Anthonisdr. van der Aa; tr. 2e Rotterdam (ondertr. 15 febr.) 4 maart 1676 Mr. Adriaen

³²⁾ Engelbrecht nr. 130.

³³⁾ N.L. 1928, 78.

³⁴⁾ F.P. Van Berckel.

³⁵⁾ Engelbrecht nr. 75.

³⁶⁾ Familie-aantekening in alg. dossier Van der Aa (Rotterdam) CBG.

³⁷⁾ N.L. 1928, 116.

³⁸⁾ Engelbrecht nr. 46; N.L. 1928, 116.

³⁹⁾ Beschrijving van een portret, miniaturen en penningen van Cornelis de Witt en foto van een miniatuur in Jb. CB, 1969.

⁴⁰⁾ N.L. 1928, 78; alg. dossier Van der Aa (Rotterdam) CBG; O.V. 1978, 613, aldaar foutief De Bout en Boutius genoemd.

Paets, heer van Oudkarspel, de beide Koedijken, Schoten en Schoterbosch, ged. Leiden 3 juli 1631, advocaat, vroedschap en burgemeester van Rotterdam, ontvanger Admiraliteit op de Maze, bewindhebber V.O.C., extra-ordinaris ambassadeur te Madrid 1672—'75⁴¹⁾, overl. Rotterdam 8, begr. ald. 14 okt. 1686, zn. van Vincent Claesz. Paets, borstelkoper en brouwer te Rotterdam, en Willempje Harmens van der Vult en wedr. van Maria de Lange, hij tr. 3e Rotterdam 11 juni 1684 Françoise de Groot.

Uit het tweede huwelijk:

6. Gerard, volgt Vla.
7. Adriana van Berckel, ged. Rotterdam 30 dec. 1642, overl. ald. **11**, begr. 15 jan. 1670⁴²⁾, tr. Rotterdam (ondertr. 9) 23 mei 1666 Mr. Gerard Gael, geb. Rotterdam 29 dec. 1639, ged. ald. 3 jan. 1640, advocaat, vroedschap en burgemeester van Rotterdam⁴³⁾, poorter van Delft 11 dec. 1694, veertigraad van Delft, weesmeester ald., gedeputeerde ter dagvaart⁴⁴⁾, overl. Delft 12, begr. ald. (O.K.) 17 juni 1712, zn. van Johan Nicolaesz. Gael en Anna van Berckel (IVa, 4); hij tr. 2e Rotterdam 17 mei 1671 Maria Sonmans en 3e (ondertr. Delft 8, Rotterdam 9 april) 1684 Maria van der Merwede van Muylwijck.
8. Cornelia van Berckel, ged. 's-Gravenhage (Gr. k.) 13 sept. 1645, overl. Rotterdam 7 sept. 1707⁴⁵⁾, tr. Rotterdam (ondertr. 31 okt.) 14 nov. 1666 Mr. Willebrord Vroesen, geb. Rotterdam 16 april 1644⁴⁵⁾, schepen van Schieland, secretaris van Rotterdam, overl. ald. 5, begr. **11** dec. 1684⁴⁶⁾, zn. van Adriaen Adriaenz. Vroesen, vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam⁴⁷⁾ en Johanna Willebrordsdr. Snellius van Royen.
9. Anna van Berckel, ged. 's-Gravenhage (Gr. k.) 17 juli 1647, begr. Rotterdam (W.K.) 17 juli 1709, tr. Rotterdam (ondertr. 9 jan.) 2 maart 1669 Mr. Nicolaes Anthony Flinck, geb. Amsterdam 1646, advocaat te Gouda, later te Rotterdam, kunstschilder, begr. Rotterdam 8 jan. 1723, zn. van Govert Flinck, kunstschilder, en Ingetje Claesdr. Thoveling⁴⁸⁾.
10. Mr. Anthony van Berckel, ged. 's-Gravenhage (Gr. k.) 6 juli 1650, advocaat te Rotterdam, begr. ald. tussen 27 dec. 1699 en 2 jan. 1700, tr. (onder-tr. Rotterdam, stadhuis, 1 okt.) 1677 Maria Prins, ged. Rotterdam (remonstr.) 12 nov. 1658, overl. ald. 3, begr. (Gr. k) 9 jan. 1697⁴⁹⁾, dr. van Mr. Ewout Ewoutsz. Prins, schepen

⁴¹⁾ Engelbrecht nr. 165; Schutte, Vertegenwoordigers nr. 295.

⁴²⁾ N.L. 1928, 79.

⁴³⁾ Engelbrecht nr. 174.

⁴⁴⁾ N.L. 1905, 86, waar zijn vrouw verkeerde ouders zijn gegeven; N.L. 1973, 222. De meeste genealogische en andere stukken in de verzameling Familiepapieren Van Berckel zijn van zijn hand. Hij was een der beide gemachtigden, die te Antwerpen in 1668 de boedel van Godefridus de Weer bereedden (zie bijlage 2).

⁴⁵⁾ Alg. dossier Vroesen CBG.

⁴⁶⁾ N.L. 1928, 82.

⁴⁷⁾ Engelbrecht nr. 158.

⁴⁸⁾ Alg. dossier Flinck CBG; Govert Flinck, uit Kleef, werd 24 aug. 1651 te Amsterdam te zijnen huize remonstrants gedoopt.

⁴⁹⁾ N.L. 1928, 117.

en heilige geestmeester van Rotterdam ⁵⁰⁾ en Maria Willemsdr. van der Graeff.

Uit dit huwelijk (allen remonstrants gedoopt):

- a. Johan van Berckel, ged. Rotterdam 5 aug. 1678, overl. ald. 12, begr. 17 juni 1693 ⁵¹⁾.
 - b. Maria van Berckel, ged. Rotterdam 19 jan. 1680, begr. ald. tussen 13 en 19 juli 1681.
 - c. Ewout van Berckel, ged. Rotterdam 11 aug. 1681, begr. ald. tussen 28 sept. en 4 okt. 1681.
 - d. Maria van Berckel, ged. Rotterdam 14 okt. 1682, overl. jong.
11. Willemina van Berckel, ged. 's-Gravenhage (Gr. k.) 21 april 1652, overl. 30 dec. 1665 ⁵²⁾.
 12. Willem van Berckel, ged. 's-Gravenhage (Gr. k.) 3 febr. 1655, begr. Rotterdam 23 jan. 1677 ⁵³⁾.
 13. Maria van Berckel, ged. 's-Gravenhage (Gr. k.) 19 sept. 1657, begr. Rotterdam (Gr. k.) 3 dec. 1738 ⁵⁴⁾.
- Vla. Gerard van Berckel, ged. Rotterdam **11** juli 1641, drossaard, kastelein en dijkgraaf van stad en lande van Heusden, commissaris van de monstering, overl. Rotterdam 15, begr. 22 febr. 1686 ⁵⁵⁾, tr. Delft **1** maart 1668 Anna Delff, ged. Delft 6 sept. 1648, beleend met het "Steenen huis" te Wijk bij Heusden 8 nov. 1707, overl. Delft 18, begr. ald. (O. K.) 25 jan. 1723, dr. van Jacobus Willemsz. Delff, veertigraad, schepen en burgemeester van Delft, bewindhebber V.O.C., en Anna Abrahamsdr. van Hoogenhouck ⁵⁶⁾.

Uit dit huwelijk:

1. Mr. Johan van Berckel, heer van Wijk bij Heusden, geb. Delft 9, ged. ald. 12 dec. 1668, advocaat te Delft, vroedschap, hoofdofficier en weesmeester van Rotterdam, beleend met het "Steenen huis" te Wijk **1** dec. 1692 en opnieuw **11** mei 1723, overl. Rotterdam 19, begr. (Gr. k.) 27 sept. 1740 ⁵⁷⁾.
2. Jacob van Berckel, ged. Rotterdam 11 juli 1670, jong overleden.
3. Hillegonda van Berckel, ged. Rotterdam 5 aug. 1671, overl. Delft 1, begr. ald. (O.K.) 7 maart 1729.
4. Anna van Berckel, geb. Rotterdam 15, ged. ald. 19 maart 1673, overl. Delft 4, begr. ald. (O.K.) 9 jan. 1723.
5. Adriana van Berckel, geb. Rotterdam 19, ged. ald. 28 nov. 1674, overl. Delft 21 okt. 1723.
6. Margrieta van Berckel, ged. Rotterdam 19 febr. 1676, overl. voor 12 mei 1677 ⁵³⁾.

⁵⁰⁾ Engelbrecht nr. 75; Meilingh-Roelofs, inventaris van het familiearchief Prins.

⁵¹⁾ N.L. 1928, 116; kwartieren: Kwartieren Wittert nr. 10.

⁵²⁾ N.L. 1928, 79.

⁵³⁾ F.P. Van Berckel.

⁵⁴⁾ Zij testeert voor notaris W. Boon 2 sept. 1731 en 23 juni 1733.

⁵⁵⁾ N.L. 1928, 83.

⁵⁶⁾ N.L. 1909, 60; 1970, 103; B.L. 1961, 98; hs.-genealogie (parenteel) Storm van 's-Gravenzande CBG; kwartieren kinderen: Kwartieren Wittert, nr. 12.

⁵⁷⁾ Engelbrecht nr. 241; B.L. 1961, 97.

7. Margrieta van Berckel, ged. Rotterdam 12 mei 1677, jong overleden ⁵³).
8. Mr. Willem van Berckel, geb. Rotterdam 1, ged. ald. 24 jan. 1679, secretaris van Heusden, veertigraad, schepen en burgemeester van Delft, beleend met het "Steenen huis" te Wijk 8 nov. 1 742 ⁵⁸), overl. Delft 20, begr. ald. (O.K.) 27 dec. 1759, tr. Delft 3 juni 1725 Cecilia Elisabeth Boogaert-t van Alblasserdam, geb. Batavia 26 dec. 1678, overl. Delft 28 juli 1730, dr. van Mr. Andries Boogaert, heer van Alblasserdam, en Susanna Abbema en wed. van Willem Cornelisz. Pous, raad en secretaris van Zierikzee ⁵⁹).
9. Mr. Gerardus Jacob van Berckel, ged. Heusden 16 aug. 1686, advocaat Hof van Holland, eerste commies ter Financie van Holland, overl. 's-Gravenhage 15 juli 1745, begr. Delft.

C

IIIc. Eymbrecht Adriaensz. van Berckel, geb. 's-Hertogenbosch ca. 1552 ⁶⁰), firmant Compagnie van Laeckenringe te 's-Hertogenbosch en Rotterdam, woont aan de Oppert W.Z. ⁶¹), begr. Rotterdam tussen 6 en 13 juli 1597, tr. ald. (ondertr. 20 nov.) 11 dec. 1588 Johanna lansdr. van Eck, geb. 's-Hertogenbosch, overl. Gorinchem na 27 jan. 1632, dr. van Jan Jansz. van Eck, lakenverwer te Gorinchem, en Peterken de Raedt en wed. van Hugo Renricksz. van Zevenbergen, eveneens lakenverwer te Gorinchem ⁶²); zij tr. 3e Rotterdam (ondet-tr. 12) 29 sept. 1599 Jacques Olis uit Antwerpen, koopman in specerijen, wedr. van Catharina van Breen.

Uit dit huwelijk:

1. Maria van Berckel, geb. Rotterdam ca. 1589, lidmaat Gorinchem 24 dec. 1615, overl. ald. 7 mei 1665, tr. ald. voor 24 dec. 1615 ⁶⁶) Adriaen van Stockum, geb. Delft ca. 1587, poorter Gorinchem 3 jan. 1614, lidmaat ald. 24 dec. 1621, azijnbrouwer, kapitein

⁵⁸) N.L. 1915, 154; B.L. 1961, 98.

⁵⁹) W. Wijnaendts van Resandt (Sr.). Gezaghebbers, 282

⁶⁰) Engbrecht van Berckel, lakenkoper, -verklaart voor notaris Jacob Symonsz. 38 jaar oud te zijn, 29 maart 1596.

⁶¹) Bijlsma, o.c.

⁶²) N.L. 1935, 221. Akten voor notaris Jacob Symonsz.: 18 mei 1661 en 23 juni 1601 (O.N.A. nr. 7. fol. 284 en 312); 11 okt. 1603 (O.N.A. nr. 10, fol. 77); boedelrekeningen weesk. nr. 1028 (zeer uitvoerig dossier).

⁶³) Rekest van Hugo van Berckel. 25, en Jan van Berckel, tussen de 22 en 23 jaar, om uit de voogdij te worden ontslagen teneinde de verlopen verwerij van hun grootvader Jan van Eck en hun moeder te Gorinchem voort te zetten. 6 sept. 1615, met accoord van weesmeesteren van Rotterdam 17 sept. d.a.v. (Weesk. nr. 1028).

⁶⁴) Voor notaris J. C. van der Swan geeft Jan van Berckel procuratie om een achterstallige schuld aan wijlen Hugo van Berckel, zijn broer, in leven verwer te Dordrecht, wegens het verwen van een partij "bestaayen claproot". (O.N.A. nr. 184, f. 617).

⁶⁵) Onvoltooid aantekening van Mr. Gerard Gael: "Een verklaringe van Pieter van der Wiel dat Maycken, dochter wijlen Hugo van Berckel (zonder nakomelingen overleden is ?), afgelegd voor schepenen van 's-Hertogenbosch den 23 july 1667" (F. P. Van Berckel).

⁶⁶) Hiaat in trouwboek Gorinchem.

burgerij, vroedschap, schepen en burgemeester van Gorinchem, gecommitteerde Admiraliteit op de Maze wegens Gorinchem, overl. ald. 1, begr. 3 okt. 1659, zn. van Cornelis Hendricksz. van Stockum⁶⁸⁾, brouwer in "De Drie Hoefijzers" te Delft, en Hendriksken Adriaens⁶⁸⁾.

2. Hugo van Berckel, geb. Rotterdam ca. 1591⁶³⁾, lakenverwer te Gorinchem samen met zijn broer Johan (1615), daarna te Dordrecht⁶⁴⁾, begr. ald. (Gr. k.) febr. 1625, tr. (ondertr. Gorinchem 18 juli) Dordrecht 10 aug. 1621 Elisabeth Canin, ged. Dordrecht april 1595, begr. ald. eind aug. 1626, dr. van Isaac Abrahamsz. Canin, boekdrukker, en Janneken Willemsdr.; zij tr. 2e Dordrecht 16 aug. 1626 Quirijn Emertsz., korenkoper.

Uit dit huwelijk:

Maria van Berckel, overl. voor 23 juli 1667⁶⁵⁾.

3. Johan, volgt IVb (CA).
4. Adriaen, volgt IVc (CB).
5. Pieterella van Berckel, geb. Rotterdam ca. 1598, begr. ald. tussen 18 en 24 nov. 1685, tr. (ondet-tr. Rotterdam 25 april, att. n. Gorinchem 16 mei) 1627 Abraham van de Wercken, ged. Dordrecht juli 1591, zeepzieder aan de Hoogstraat N.Z. te Rotterdam, overl. ?, zn. van Cornelis Crijnen en Lysbeth Adriaens.

CA

IVb. Johan van Berckel Eymbrechtsz. (de oude), geb. Rotterdam ca. 1592/'93⁶³⁾, lakenverwer te Gorinchem samen met zijn broer Hugo (1615), sticht een lakenverwerij in "De Blauwe Arent" aan de Oppert te Rotterdam (1624)⁶⁹⁾, vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam⁷⁰⁾, schout van Bleiswijk (1673), begr. Rotterdam 13 okt. 1678, tr. (ondertr. Rotterdam en Utrecht 23 april) Gorinchem 10 mei 1620 Geertruid Ram, geb. Utrecht ca. 1591, begr. Rotterdam (W.K.) 20 okt. 1672, dr. van Philip Aet-tsz. Ram, wijnkoper aan de Nieuwe Gracht, raad van Utrecht, en Agatha Bruynings⁷¹⁾.

Uit dit huwelijk:

1. Agatha van Berckel, ged. Gorinchem 17 mei 1622, overl. Rotterdam 2 juni 1678, tr. (ondertr. Dordrecht en Rotterdam 1) Rotterdam 17 mei 1644 Johan Segers van Wassenhoven, ged. Dordrecht sept. 1623, brouwer in "De Drie Ringen" in de Kipstraat te Rotterdam, schepen van Schieland (1656), begr. Rotterdam 29 juni 1664, zn. van Jacques van Wassenhoven, lakenkoper te Dordrecht, en Sara Jansdr. Raeymakers⁷²⁾.

⁶⁷⁾ Gorinchem, r.a. F XIV 20, f. 209; id. 42, f. 70.

⁶⁸⁾ Delft, Crimineelboek II, fol. 36: Hendrickgen Ariens, brouwster in de Dry Houffijzers aan het Oude Delft O.Z., 2 april 1596 (betreft van haar gestolen "serviet-laecken" en "linden laeckens").

⁶⁹⁾ Bijlsma, o.c.

⁷⁰⁾ Engelbrecht nr. 129.

⁷¹⁾ Mededeling van de heer W. A. Wijburg.

⁷²⁾ In 1677 drijft Agatha weduwe Johan van Wassenhoven de brouwerij "De Drie Ringen" (Inventaris van het Oud-archief van Rotterdam (1976), nrs. 1399 en 1401).

2. Eymbrecht, volgt Vb.
3. Philip van Berckel, ged. Rotterdam 20 jan. 1627, begr. ald. 29 aug. 1655.
4. Jenneken van Berckel, ged. Rotterdam 30 jan. 1630, jong overleden ⁷³⁾.
5. Geertruid van Berckel, ged. Rotterdam 1 juni 1632, overl. voor 22 febr. 1634.
6. Geertruid van Berckel, ged. Rotterdam 22 febr. 1634, begr. ald. 5 nov. 1675, tr. (ondertr. 's-Gravenhage en Rotterdam 3) 's-Gravenhage 18 nov. 1652 Willem van Goedereede (Goeree), ged. Rotterdam **11** juni 1620, schepen van Schieland, vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam ⁷⁴⁾, overl. ald. 3 mei 1672, zn. van Govert Willemsz. van Goeree en Cornelia Laurensdr. Kievit en wedt-. van Maria Servaes (van Limborgh ? ⁷⁵⁾).
7. Johannes van Berckel, ged. Rotterdam 14 aug. 1636, jong overleden ⁷⁶⁾.

Vb. Eymbrecht van Berckel Johansz., ged. Rotterdam 26 aug. 1624, lakenverwer in "De Blauwe Arent", burgerkapitein en schepen van Rotterdam ⁷⁷⁾, overl. ald. 4 jan. 1654, tr. Rotterdam (ondertr. 19 juli) 2 aug. 1643 Maria Timmers, geb. Delfshaven, begr. Rotterdam 30 juli 1708, dr. van Paulus Jansz. Timmers, wijnkoper, schepen van Delfshaven, en Maria Ausens van Dommelen ⁷⁸⁾.

Uit dit huwelijk:

1. Johannes, volgt Vlb.
2. Maria van Berckel, ged. Rotterdam 8 mei 1646, overl. 's-Gravenhage 23, begr. ald. 29 jan. 1729, tr. Ie Rotterdam (ondertr. 19 dec. 1666) 2 jan. 1667 Thomas Punt, ged. Rotterdam 26 mei 1634, haringreder, baljuw en dijkgraaf van Schieland, vroedschap en burgemeester van Rotterdam ⁷⁹⁾, overl. ald. tussen 29 mei en 2 juni 1673, zn. van Pieter Huybrechtsz. Punt, koopman en haringreder, en Catharina Thomasdr. Owers; tr. 2e (ondertr. 's-Gravenhage en Rotterdam 19 mei) Overschie 3 juni 1675 Mr. Jacob van Bockhoven, heer van Hijnsbergh, ged. 's-Gravenhage (Gr. K.) 21 dec. 1642, secretaris van de Munt, begr. 's-Gravenhage (Gr. K.) 5 mei 1679, zn. van François van Bockhoven, commies van de artillerie te velde, en Anna van de Laer ⁸⁰⁾; tr. 3e Rotterdam (ondertr. 6) 20 mei 1691 Mr. Jacob van Mewen (Meeuwen), ged. Dordrecht 18 juni 1643, koopman, schepen en burgemeester van Dordrecht, overl. tussen 1700 en 7 sept. 1708, zn. van Mr. Johan Jacobsz. van Mewen, veertig-

⁷³⁾ F.P. Van Berckel

⁷⁴⁾ Engelbrecht nr. 149.

⁷⁵⁾ N.L. 1937, 208.

⁷⁶⁾ F.P. Van Berckel.

⁷⁷⁾ Engelbrecht nr. 150.

⁷⁸⁾ Engelbrecht, blz. 467.

⁷⁹⁾ Engelbrecht nr. 173.

⁸⁰⁾ Dossier Van Bockhoven CBG

- raad, schepen en burgemeester van Dordrecht, gecommiteerde Admiraliteit op de Maze wegens Dordrecht, en Catharina van Beverwijk en wedr. van Maria Nicolaesdr. Stoop ^{81, 82}).
3. Paulus van Berckel, ged. Rotterdam 20 mei 1648, begr. ald. 25 juli 1649.
 4. Geertruid van Berckel, ged. Rotterdam 19 febr. 1651, overl. ald. **11**, begr. (W.K.) 15 dec. 1718, tr. (ondertr. Rotterdam 10 jan.) 1677 Pieter Adriaensz. van Berckel (Vd, blz. 236).
 5. Paulus van Berckel, ged. Rotterdam 14 sept. 1653, begr. ald. (W.K.) 3 juli 1671.
- Vlb. Mr. Johannes van Berckel Eymbrechtsz., ged. Rotterdam 6 juni 1644, schepen van Schieland, postmeester op Antwerpen te Rotterdam, begr. ald. (W.K.) 4 april 1680 ⁸³), tr. Rotterdam (ondertr. 8) 24 febr. 1665 Geertruid Vroesen, geb. Rotterdam 24 nov. 1647 ⁸⁴), overl. na 10 mei 1690, dr. van Adriaen Adriaensz. Vroesen, vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam ⁸⁵), en Johanna Willebrodsdr. Snellius van Royen; zij tr. 2e Oud-Beijerland (ondertr. 10) 28 nov. 1680 Louis Hesselt van Dinter, baljuw, schout en dijkgraaf van de Beijerlanden.

Uit dit huwelijk:

1. Embrecht van Berckel, ged. Rotterdam 14 april 1666, overl. voor 6 sept. 1668.
2. Embrecht van Berckel, ged. Rotterdam 6 sept. 1668.
3. Adrianus van Berckel, ged. Rotterdam 28 mei 1673, woont te Oud-Beijerland, overl. ald. **11** jan. 1699 ⁸⁶), tr. (ondertr. Oud-Beijerland 8, Rotterdam 10 ⁸⁷)) Zuid-Beijerland 30 juli 1695 Helena Boender, ged. Oud-Beijerland 12 jan. 1670, overl. tussen 20 maart 1716 en 9 nov. 1718, dr. van Willem Cornelisz. Boender, bouwman, schepen, schout en dijkgraaf van Zuid-Beijerland, en Agatha Corneliszdr. Robbe; zij tr. 2e Oud-Beijerland 21 okt. 1711 Frans Jansz. Bedick, wedr. van Lucretia Corneliszdr. Brammer ⁸⁸).

⁸¹) Ned. Heraut 1886, 217, 221.

⁸²) Voor notaris B. van Gelsdorp te Rotterdam geeft op 23 april 1709 Maria van Berckel, weduwe van Jacob van Meeuwen, procuratie aan haar zwager Pieter van Berckel, oud-schepen van Rotterdam, tot de verkoop van het huis aan de Oppert, dat toebehoort heeft aan haar moeder Maria Timmers (Geneal. collectie Muschart CBG, nr. 104, 88).

⁸³) Zijn opvolger als postmeester werd benoemd op 30 maart 1680 (G.A. Rotterdam, Catalogus handschriftenverzameling, blz. 569 k).

⁸⁴) Dossier Vroesen CBG.

⁸⁵) Engelbrecht nr. 158.

⁸⁶) N.L. 1926, 72; O.V. 1968, 38.

⁸⁷) Nadat de predikanten te Oud-Beijerlандаanvankelijk geweigerd hadden de afkondigingen te doen plaats vinden wegens verbod van grootmoeder en voogden van de bruidegom (O.N.A. Zuid-Holland nr. 559, f. 415, 18 juni 1695). Mutueel testament 24 dec. 1695, geopend 23 mei 1699 (O.N.A. 560, f. 75, notaris Willem Visser).

⁸⁸) Helena Boender, weduwe, stelt voogden over haar dochtertje Geertruyt: de heer van Meeuwen, oud-burgemeester van Dordrecht, haar mans oom, en Cornelis Willemsz. Boender, schepen' van Zuid-Beijerland, haar broer. (O.N.A. 560, f. 158, 17 maart 1700); dossier Boender (coll.MacLean) CBG.

Uit dit huwelijk:

- a. Geertruid van Berckel, ged. Oud-Beijerland 27 jan. 1696, overl. na 22 okt. 1712 ⁸⁹⁾).
- b. Agatha van Berckel, ged. Oud-Beijerland 1 mei 1697, overl. voor 17 sept. 1698.
- c. Agatha van Berckel, ged. Oud-Beijerland 17 sept. 1698, overl. voor 17 maart 1700.

CB

IVc Adriaen van Berckel Eymbrechtsz., geb. Rotterdam ca. 1597 ^{89a)}, lakenverwer te Gorinchem, zeepzieder in "De Zeepketel" of "Het Hoefijzer" aan de Nieuwe Haven te Rotterdam ⁹⁰⁾, burgerkapitein, vroedschap en schepen van Rotterdam, ontvanger-generaal van de Admiraliteit op de Maze, begr. Rotterdam tussen 24 en 29 sept. 1674, tr. (ondertr. 's-Gravenhage en Rotterdam 19 okt.) Rijswijk (Z.-H.) 2 nov. 1625 Ida Schagen, geb. Alkmaar 14 dec. 1601, overl. na 21 febr. 1679 ⁹¹⁾, dr. van Mr. Pieter Jansz. Schagen, zaadkoper, auteur van "Alckmaers belegh" (1615), vroedschap en schout van Alkmaar, gedeputeerde ter dagvaart, een der rechtchers over Johan van Oldenbarnevelt (1619), en Maria Oudesteyn ⁹²⁾.

Uit dit huwelijk:

1. Trijntje van Berckel, ged. Rotterdam 27 juli 1627.
2. Adriana van Berckel, ged. Rotterdam 20 juli 1628, overl. voor 9 aug. 1629.
3. Adriana van Berckel, ged. Rotterdam 9 aug. 1629, begr. ald. 10 jan. 1655, tr. ald. (ondertr. 10) 26 febr. 1647 Mr. Pieter Splinter, ged. Rotterdam 1 juli 1620, secretaris Admiraliteit op de Maze, begr. Rotterdam 4 juli 1660, zn. van Mr. Cornelis Splinter en Aleid van Weede; hij tr. 2e Rotterdam 10 sept. 1658 Cornelia Cock ⁹³⁾).
4. Emmert van Berckel, ged. Rotterdam 2 sept. 1630, overl. voor 4 juli 1633.
5. Jan van Berckel, ged. Rotterdam 27 jan. 1632.
6. Eymert van Berckel, ged. Rotterdam 4 juli 1633 (get.: Eymert Versteen, lees: Versteech) ⁹⁴⁾).
7. Embrecht van Berckel, ged. Rotterdam 7 juli 1635.
8. Pieter van Berckel, ged. Rotterdam 2 nov. 1638, overl. voor 25 nov. 1640.

⁸⁹⁾ Vermeld in het testament van haar oudtante Soetje Cornelisdr. Robbe, wed. Adriaen Cornelisz. Abbenbroek (O.N.A. 564, f. 226).

^{89a)} Op 27 maart 1633 is hij 36 jaar (Geneal. collectie Muschart CBG, nr. D, blz. 9).

⁹⁰⁾ Bijlsma, o.c.; Cat. Handschr. verz. blz. 649, 653.

⁹¹⁾ Geboortedatum: dossier Schagen CBG; op 21 febr. 1679 doopgetuige te Rotterdam.

⁹²⁾ Dossier Schagen CBG; Bruinvis, De reegering van Alkmaar en De vroedschap van Alkmaar.

⁹³⁾ N.L. 1941, 401.

⁹⁴⁾ Deze is Iemert van der Steech, burgemeester van Gorinchem, man van Hendrikje van Zevenbergen, dochter uit het eerste huwelijk van Johanna van Eck (II); Uittreksels uit rechterlijk archief Gorinchem door kol. J. P. de Man, CBG, akte d.d. 5 nov. 1642; N.L. 1958, 74.

9. Pieter, volgt Vd.

Vd Pieter van Berckel Adriaensz., ged. Rotterdam 25 nov. 1640⁹⁵⁾, cornet van een compagnie huzaren⁹⁶⁾, koopman in tabak⁹⁷⁾, schepen van Rotterdam (1681), bouwt een koopmanshuis aan de Nieuwe Haven (1686)⁹⁸⁾, begr. Rotterdam (W.K.) 3 okt. 1718, tr. ald. (ondertr. 10 jan.) 1677 Geertruid van Berckel Eymbrechtsdr., ged. Rotterdam 19 febr. 1651, overl. ald. **11**, begr. (W.K.) 15 dec. 1718, dr. van Eymbrecht van Berckel Iohansz. (Vb) en Maria Timmers.

Uit dit huwelijk behalve een doodgeboren kind⁹⁹⁾:

1. Ida Adriana van Berckel, ged. Rotterdam 21 febr. 1679, overl. ald. 21, begr. (W.K.) 26 aug. 1750, tr. Rotterdam (ondertr. 22 aug.) 9 sept. 1706 Mr. Herman van Zuylen van Nyevelt, geb. Lingen (Hannover) 28 okt. 1670¹⁰⁰⁾, burgerkapitein en secretaris van Rotterdam¹⁰¹⁾, overl. ald. 22, begr. (W.K.) 27 juni 1753, zn. van Mr. Jacob Hermansz. van Zuylen van Nyevelt, richter en dijkgraaf van Lingen, hoofdofficier van Rotterdam, en Johanna van Beaumont.
2. Hembertus van Berckel, ged. Rotterdam 12 aug. 1681, overl. ald. 13 april 1684.
3. Maria Paulina van Berckel, ged. Rotterdam 9 nov. 1683, begr. Dordrecht (Augustijnenk.) **11** okt. 1704, tr. Rotterdam (ondertr. 6) 22 aug. 1702 Mr. Pompejus Berck, ged. Dordrecht 3 mei 1679, advocaat, dijkgraaf van Mijnsheerenland en Moerkerken, heemraad van Alblasserdam, begr. Dordrecht (Aug.k.) 15 maart 1715, zn. van Mr. Pompejus Mathijsz. Berck, heer van Goidschalxoord, veertgraad, schepen en (president-)burgemeester van Dordrecht, en Maria Pietersdr. de Roovere¹⁰²⁾.
4. Engelbrecht, volgt VIc.
5. Petronella Geertruid van Berckel, ged. Rotterdam 17 febr. 1689, begr. ald. (W.K.) 4 maart 1720, tr. (ondertr. Middelburg 15) Rotterdam 26 mei 1712 Mr. Pieter van den Brande, geb. Middelburg 14 jan. 1676, hoog-baljuw en rentmeester van de domeinen in Zeeland bewesten Schelde, overl. Middelburg 8 aug. 1718, zn. van Johan Pieter van den Brande Cornelisz., heer van Cleverskerke, burgemeester van Middelburg, en Cornelia Pietersdr. van der Graeff en wedr. van Christina Louisa Thibaut¹⁰³⁾.

⁹⁵⁾ Bij Engelbrecht, nr. 107 en blz. 467 met foutieve doopdatum vermeld.

⁹⁶⁾ F.P. Van Berckel.

⁹⁷⁾ G.A. Rotterdam, klein familiegeld 1674.

⁹⁸⁾ J. van Breen, Het koopmanshuis aan de Nieuwe Haven nr. 59, in Rotterdamsch Jaarboekje 1944, 176.

⁹⁹⁾ Begr., Rotterdam 17 febr. 1678.

¹⁰⁰⁾ Doop ald. niet gevonden: vele hiaten.

¹⁰¹⁾ Engelbrecht nr. 208.

¹⁰²⁾ Vgl. Jb. CB 1956, 100.

¹⁰³⁾ Dossier Van den Brande CBG.

6. Adriaen van Berckel, ged. Rotterdam 26 nov. 1694, begr. ald. (W.K.) 30 aug. 1703.

Vlc. Mr. Engelbrecht (ook Engelbert) van Berckel, ged. Rotterdam 24 sept. 1686, student rechten Leiden 14 jan. 1705, vroedschap en burgemeester van Rotterdam, bewindhebber V.O.C. ¹⁰⁴), begr. Rotterdam (W.K.) 19 jan. 1768, tr. Rotterdam (ondertr. 24 febr.) 12 maart 1715 Theodora Petronella van Hogendorp, ged. Rotterdam 1 juli 1690, begr. ald. (W.K.) 17 maart 1751, dr. van Mr. Willem van Hogendorp Diederiksz., vroedschap, schepen en burgemeester van Rotterdam, drossaard en rentmeester van Prinsenland, bewindhebber V.O.C. ¹⁰⁵) en Wendelina Roosmale Willemsdr.

Uit dit huwelijk:

1. Petronella Geertruid van Berckel, ged. Rotterdam 16 febr. 1716, overl. Middelburg 9 april 1780, tr. Rotterdam (ondertr. 15) 30 maart 1739 Mr. Jacob van der Mandere, heer van Ouwerkerk, Nieuwerkerk, Capelle, Vianen en Ter Boede, geb. Gent (Oost-Vlaanderen) 23 aug. 1707, raad en burgemeester van Vlissingen, bewindhebber V.O.C., overl. 's-Gravenhage 19 mei 1775, zn. van Joannes van der Mandere, heer van Ter Boede, en Maria Nachtegaal ¹⁰⁶).

2. Mr. Willem Wendelius van Berckel, ged. Rotterdam 9 jan. 1718, student rechten Leiden 3 mei 1736, commissaris van het waterrecht, schout van Kralingen, secretaris van Rotterdam, burgerkapitein, overl. Rotterdam 4, begr. (W.K.) 7 aug. 1789, tr. (ondertr. Rotterdam 28 juni) Utrecht 12 juli 1750 Antonia Emelia Roosmale, ged. Rotterdam 18 juli 1719, begr. ald. (W.K.) 2 jan. 1786, dr. van Mr. Dominicus Roosmale, advocaat, gecommitteerde Admiraliteit op de Maze wegens Utrecht, en Emilia de Leeuw ¹⁰⁷).

Uit dit huwelijk een nog bloeiende tak.

3. Gijsbert Diederik Catharinus van Berckel, ged. Rotterdam 2 febr. 1719, overl. ald. 1, begr. (W.K.) 6 mei 1720.

4. Ida Hermina Adriana van Berckel, ged. Rotterdam 18 febr. 1721, overl. Delft 23 febr., begr. Rotterdam (W.K.) 1 maart 1802, tr. Rotterdam 26 okt. 1745 Mr. Paulus Hendrik lustus Ivoy, ged. 's-Hertogenbosch 29 jan. 1713, vaandrig regiment Crommelin, dijkgraaf van Katendrecht, ontvanger gemenelands middelen comptoir Rotterdam, vroedschap van Rotterdam ¹⁰⁸), overl. Zwolle 29 nov. 1779, zn. van Frederik Thomas Ivoy, generaal-majoor, kwartiermeester-generaal, en Johanna Alida van der Horst.

5. Doodgeboren kind, begr. Rotterdam (W.K.) 29 juni 1722

¹⁰⁴) Engelbrecht nr. 247; N.N.B.W. I, 310.

¹⁰⁵) Engelbrecht nr. 212; N.A. 1942, 568.

¹⁰⁶) N.P. 7 (1916), 243.

¹⁰⁷) Engelbrecht nr. 187; dossier Van Roosmale (coll. W. de Vries) CBG.

¹⁰⁸) Engelbrecht nr. 284; N.A. 1953, 538.

6. Wendelia Catharina Wilhelmina van Berckel, ged. Rotterdam 26 aug. 1723, begr. ald. (W.K.) 27 sept. 1724.
 7. Pieter Johan, volgt VII.
 8. Mr. Engelbert François van Berckel, ged. Rotterdam 10 okt. 1726, advocaat Hof van Holland, schout van Hellevoetsluis (1751), pensionaris van Amsterdam ¹⁰⁹⁾, overl. ald. 30 maart 1796, tr. 1e (ondertr. Utrecht 28, 's-Gravenhage 29 april) Abcoude 15 mei 1759 ¹¹⁰⁾ Geertruid Roscam, ged. 's-Gravenhage (rem.) 14 nov. 1731, overl. Amsterdam 25 juni 1782, dr. van Mr. Hendrik Roscam, advocaat, en Stephania van Meel en wed. van Gerard Muyser; tr. 2e Amsterdam (W.K.) 18 mei 1783 Iacoba Elisabeth Verbeek, ged. Utrecht (Cath.k.) 18 dec. 1742, overl. Haarlem, begr. Amsterdam (O.K.) 4 nov. 1803, dr. van Hendrik Verbeek, raad en burgemeester van Utrecht, en Iustina Clara van Royen en wed. van Mr. Marten Weveringh.
- VII. Mr. Pieter Johan van Berckel, heer van Uitwijk en Nederveen (bij koop 6 juli 1757), ged. Rotterdam 21 jan. 1725, secretaris vredemakerskamer, vroedschap en burgemeester van Rotterdam ¹¹¹⁾, minister plenipotentiaris bij de Verenigde Staten van Amerika (1783—'88) ¹¹²⁾, overl. Newark (New Jersey) 27 dec. 1800 ¹¹³⁾, tr. Rotterdam (ondertr. 24 april) 11 mei 1757 Geertruid Margaretha du Bois, ged. Rotterdam 6 nov. 1736, overl. ald. 18 april 1803, dr. van Mr. Franco Daniël du Bois, bewindhebber W.I.C. ¹¹⁴⁾ en Ignatia Maria Visch.

Uit dit huwelijk:

1. Theodora Petronella van Berckel, ged. Rotterdam 25 dec. 1758, begr. ald. (W.K.) 13 dec. 1770.
2. Mr. Franco Petrus van Berckel, ged. Rotterdam 23 maart 1760, jut-. student Leiden 6 aug. 1777, resident (minister plenipotentiaris) bij de Verenigde Staten van Amerika (1789—'95) ¹¹⁵⁾, raad fiscaal van Demerary (Guyana), overl. ald. 21 maart 1836 ¹¹⁶⁾.
3. Geertruid Jacoba van Berckel, ged. Rotterdam 6 aug. 1761.
4. Pertionella Jacoba van Berckel, ged. Rotterdam 2 jan. 1763, tr. 1e (ondertr. Rotterdam 2 nov.) Oosterhout 1788 Pieter George Knops (Knöps), ged. Heusden 20 febr. 1765, zn. van Gerard Dirk Knops (Knöps) en Elisabeth van Royen ¹¹⁷⁾; tr. 2e

¹⁰⁹⁾ Elias II, 956; N.N.B.W. IV, 109.

¹¹⁰⁾ Mededeling van de heer W. A. Wijburg

¹¹¹⁾ Engelbrecht nr. 299.

¹¹²⁾ Schutte, Vertegenwoordigers nr. 339; N.N.B.W. II, 128.

¹¹³⁾ Coll. familieadvertenties CBG; New York en 27 okt., zoals elders vermeld, zijn fout.

¹¹⁴⁾ Engelbrecht nr. 244.

¹¹⁵⁾ Schutte, Vertegenwoordigers nr. 341.

¹¹⁶⁾ Coll. familieadvertenties CBG.

¹¹⁷⁾ Vgl. Gens Nostra 1964, 147.

(ondertr. Rotterdam 15 okt.) St. Gilles (Brussel) 1803 Pierre Joseph Priston.

5. Iacoba Margaretha van Berckel, ged. Rotterdam 2 dec. 1764, tr. Rotterdam 30 dec. 1795 Jean Baptiste Vincent Massabeau, geb. Aoutt, won. te Nancy.
6. Engelbert François van Berckel, ged. Rotterdam (W.K.) 19 jan. 1766, gezworen klerk ter secretarie van Soerabaja (1795, 1798), overl. ca. 1804/'05.
7. Theodora Petronella van Berckel, ged. Rotterdam 19 juli 1772, tr. Rotterdam 30 dec. 1795 Jean Pierre Fermin Malher, geb. Parijs, won. ald.

Bijlage 2

De erfgenamen van Godefridus de Weer, † Antwerpen 26 juni 1667, naar tabellen in de Verzameling Familiepapieren Van Berckel (G.A. Rotterdam).

